

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **ANIMO Žatec, a.s.**, se sídlem Lišany 33, Lišany, zastoupeného JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**, se sídlem Ve Smečkách 801/33, Praha 1, zastoupenému JUDr. Jaromírem Císařem, Ph.D., advokátem se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2024, č. j. 10 A 25/2023-184,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2024, č. j. 10 A 25/2023-184, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce, který je součástí koncernu Agrofert, podal dne 3. 8. 2020 a dne 29. 10. 2020 k žalovanému žádosti o dotace v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2014-2020 (dále též „PRV“) na projekty s názvem „Porážka – Sedlice“ a s názvem „Modernizace farmy pro prasata“. Žalovaný rozhodnutími ze dne 27. 1. 2023, č. j. SZIF/2023/0107317 a č. j. SZIF/2023/0107527, ukončil administraci těchto žádostí.

[2] Předmětem sporu je otázka, zda žalovaný v těchto rozhodnutích dostatečně specifikoval důvody ukončení administrace žádosti žalobce (zda je jeho rozhodnutí přezkoumatelné), a jestli nevybočil z mezí správního uvážení, příp. jej nezneužil.

[3] Odůvodnění obou rozhodnutí žalovaného obsahuje rozsáhlou citaci Formálního sdělení ze dne 23. 2. 2021 č. j. UMB/2019/003/CZ/RCOL (dále též „formální sdělení“), ve kterém Evropská komise (dále též „Komise“) formulovala závěry auditu týkajícího se

fungování zavedených řídicích a kontrolních systémů za účelem vyloučení střetu zájmů, zahájeného v lednu roku 2019 v návaznosti na politickou činnost Ing. Andreje Babiše, který se stal dne 29. 1. 2014 místopředsdou vlády a ministrem financí a následně dne 6. 12. 2017 předsdou vlády. Dále žalovaný odkázal na souhrnnou zprávu Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova (dále též „GŘ AGRI“) projednanou dne 11. 5. 2022. Z uvedených dokumentů vyplynulo, že projekt příjemce dotace na operaci 4.1.1. – Investice do zemědělských podniků, společnosti SCHROM FARMS spol. s r.o. (dále jen „SCHROM FARMS“), patřící, stejně jako žalobce, do koncernu AGROFERT, s názvem „Modernizace farmy – Bílovec“, byl považován za nezpůsobilý pro financování z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále též „EZFRV“) z důvodu jeho nesouladu s právem EU. Z toho důvodu Komise prováděcím rozhodnutím ze dne 8. 6. 2022 rozhodla o vyloučení některých výdajů ČR v celkové částce 3.300.907,65 EUR z unijního financování.

[4] Žalovaný shrnul, že z citovaných pasáží formálního sdělení vyplývá, že Komise v rámci auditu provedla také analýzu dalších žádostí o dotaci podaných společnostmi z koncernu AGROFERT, které dosud žalovaný neschválil. Konstatovala přitom, že žádosti podané po 1. 9. 2017 by rovněž podléhaly zákazu vyplývajícimu z § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o střetu zájmu“), protože by bylo jejich financování v rámci EZFRV vyloučeno. Podle žalovaného jsou právní závěry auditu relevantní i pro nyní posuzovanou žádost o dotaci, a proto v souladu s jeho závěry posuzoval, zda lze žalobce považovat za *způsobilého žadatele*. Vzhledem k tomu, že ke dni podání žádosti o dotaci byla jediným společníkem žalobce (stejně jako společnosti SCHROM FARMS) obchodní společnost AGROFERT, jejímž jediným akcionářem byl až do 7. 2. 2014 Ing. Andrej Babiš, uplatní se závěry Komise uvedené ve formálním sdělení, resp. v souhrnné zprávě, vztahující se ke společnosti SCHROM FARMS, v plném rozsahu i na případ žalobce.

[5] Podle žalovaného by tedy v důsledku existence střetu zájmů dle § 4c zákona o střetu zájmů poskytnutí požadované dotace žalobci bylo v přímém rozporu s platnými a účinnými právními předpisy dle čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále též „nařízení č. 1303/2013“). Zároveň by došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020 (dále též „Pravidla“). Ta stanoví, že *„projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání Žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel“*. Finanční prostředky poskytnuté žalobci na základě jeho žádosti by proto orgány EU považovaly za neoprávněné, a došlo by tak k jejich vyloučení z financování v rámci EZFRV. Žalovaný by následně musel přistoupit ke zpětnému vymožení neoprávněně poskytnuté dotace.

II.

pokračování

[6] Žalobce podal proti shora specifikovaným rozhodnutím žalovaného žaloby. Ty městský soud v Praze (dále též „městský soud“) usnesení ze dne 15. 11. 2023, č. j. 10 A 25/2023-112, spojil ke společnému projednání. V záhlaví specifikovaným rozsudkem pak žalobám vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost a vrátil mu věci k dalšímu řízení.

[7] Soud nejprve předeslal, že nynější případ se lišil od případů řešených Nejvyšším správním soudem v rozsudku sp. zn. 6 Afs 71/2023 a dalších obdobných, v nichž byla předmětem přezkumu rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu (dále též „MPO“), která byla formulována jinak než přezkoumávaná rozhodnutí žalovaného. Žalovaný se totiž zabýval primárně tím, zda je žalobce způsobilým žadatelem o dotaci; poukaz na hrozbu neproplacení dotačních prostředků byl (na rozdíl od rozhodnutí ve věcech MPO) toliko podpůrný. Navíc všechny případy společností z koncernu AGROFERT směřující proti rozhodnutím žalovaného, jež napadly městskému soudu v roce 2023, mají odlišný skutkový základ, než měly případy směřující proti rozhodnutím MPO (tyto věci tvořily tzv. první vlnu případů u městského soudu z roku 2021). Právě na odlišný skutkový základ žalobce opakovaně upozorňoval. Apeloval, aby se žalovaný zabýval i tím, zda jsou předcházející závěry Komise stále aktuální a zda, resp. do jaké míry, jsou na daný (jiný, resp. nový) skutkový stav přenositelné.

[8] Městský soud zdůraznil, že se neztotožňuje s právním názorem sedmnáctého senátu téhož soudu, který v souvisejících řízeních sesterských společností žalobce stejně formulované žaloby zamítl (viz rozsudky městského soudu sp. zn. 17A 24/2023 a sp. zn. 17A 25/2023). Podle soudu nelze za žalovaného doplnit napadená rozhodnutí konkrétními důvody pro ukončení administrace žádostí žalobce, které by na novém skutkovém půdorysu již „mohly“ obstát, jak to učinil sedmnáctý senát. Rozhodnutí žalovaného obsahuje odůvodnění i vlastní závěry, neposkytuje však dostatečně jasnou odpověď na otázku, o jaký důvod žalovaný ukončení administrace primárně opřel, resp., zda existenci střetu zájmů sám konstatoval, nebo jeho přístup k věci vychází (jen) z obavy z dalšího postupu Komise, či zda rozhodnutí žalovaného stojí na obou těchto důvodech. Podle městského soudu žalovaný akceptovatelným způsobem postavil ukončení administrace na obou důvodech – jednak svá rozhodnutí opřel o posouzení způsobilosti žalobce, coby žadatele v rámci daného dotačního programu (v tomto ohledu zcela převzal závěry Komise konstatující střet zájmů), jednak vyjádřil obavu z toho, že Komise neproplatí České republice dotační prostředky. V tomto se tedy nyní skutkový základ posuzovaného případu odlišuje od skutkového základu ve věcech MPO, kde otázka způsobilosti žadatelů, resp. střetu zájmu Ing. Andreje Babiše, nebyla rozhodovacím důvodem.

[9] Podle městského soudu jsou napadená rozhodnutí nepřezkoumatelná z toho důvodu, že v otázce způsobilosti žadatele žalovaný vycházel pouze ze závěru Komise o existenci střetu zájmů, aniž by jakkoliv reagoval na související námitky žalobce. Pokud se žalovaný zcela ztotožnil se závěry Komise, vč. aplikovatelnosti § 4c zákona o střetu zájmů apod., měl přinejmenším k argumentaci žalobce na již vyslovené závěry odkázat. To však neučinil. Městský soud z odůvodnění napadeného rozhodnutí ani nerozeznal, že by se žalovaný se závěry Komise ztotožnil. Z jeho postoje v soudním řízení lze spíše dovozovat, že si závěry Komise ve skutečnosti neosvojil.

[10] Uvedená nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí – by nicméně v kontextu závěrů vyslovených v nedávných rozsudcích Nejvyššího správního soudu (ve vztahu k „věcem MPO“) – bez dalšího ke zrušení napadených rozhodnutí vést nemusela. Pokud by totiž bylo rozhodnutí žalovaného založeno i na principu prevence, mohlo by napadené rozhodnutí při dodržení požadavků kladených ustálenou rozhodovací praxí na provedení a zachycení správní diskrece obstát. Soud sice připustil, že žalovaný založil své rozhodnutí i na obavě či přesvědčení, že dotace nebude proplacena (Komise bude postupovat obdobně jako ve věci SCHROM FARMS). Dospěl však k závěru, že implicitní úvaha žalovaného, založená na tom, že nic nenasvědčuje tomu, aby Komise při stejných skutkových okolnostech své stanovisko jakkoliv změnila, a že pro takovou změnu nedává Formální sdělení, Souhrnná zpráva a Prováděcí rozhodnutí žádný prostor, vybočila na daném skutkovém půdorysu z přípustných mezí správního uvážení. Žalovaný byl přinejmenším povinen vypořádat se s konkrétními námitkami, jimiž žalobce přenositelnost závěrů Komise na změněný skutkový stav zpochybňoval.

[11] Konstrukce žalovaného, opřená o dosavadní postup Komise a obavu z následků pro veřejné rozpočty, mohla obstát jen tehdy, rozhodoval-li by žalovaný skutečně v obdobné situaci (za obdobného skutkového stavu) jako Komise, popřípadě, pokud by zdůvodnil, proč závěry vyslovené na jiném skutkovém půdorysu považuje za relevantní i pro nynější věci. Žalobce zejména namítal, že žalovaný vycházel ze skutkového stavu, který v době vydání napadeného rozhodnutí netrval. Závěry Komise vyjádřené ve Formálním sdělení byly podmíněny tím, že Ing. Andrej Babiš byl předsedou vlády České republiky, a tedy veřejným funkcionářem dle § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. K okamžiku vydání napadeného rozhodnutí však již Ing. Andrej Babiš předsedou vlády (na rozdíl od případu žádosti společnosti SCHROM FARMS) více než rok nebyl. Žalovaný však podmínky § 4c zákona o střetu zájmů posuzoval (dle žalobce nesprávně) k okamžiku podání žádosti. Žalovaný naproti tomu poukazoval na závěry Komise, které podle něj jasně indikují, že rozhodným okamžikem je podání žádosti po 1. 9. 2017, přičemž dotace poskytnuté na podkladě takových žádostí by Komise neproplatila.

[12] Městský soud považoval za chybu, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí na změnu skutkového stavu nijak nereagoval. Bez jasné návaznosti na tuto otázku pouze odkázal na to, že v projednávaném případě by došlo k porušení kapitoly 4 písm. k) obecné části A Pravidel, přičemž příslušné ustanovení toliko ocitoval. To však soud nepovažoval za dostatečné. Pakliže ze závěrů Komise jednoznačně nevyplývá více než to, že projekty nesmí být schváleny v době, kdy existoval střet zájmů, nelze úvahy žalovaného o krácení finančních prostředků prozatím označit za racionální a logické vyústění učiněných skutkových zjištění. Byť sice Komise posuzovala projekty téhož dotačního programu, výslovně nikdy nekonstatovala, že by § 4c zákona o střetu zájmů musel být dodržen po celou dobu administrace žádosti.

[13] Podle soudu sice existují dobré důvody, aby se posouzení způsobilosti žadatele z pohledu § 4c zákona o střetu zájmů vztahovalo nikoli jen na okamžik rozhodnutí o žádosti, ale na celou dobu od jejího podání (Ing. Andrej Babiš byl ke dni podání žádosti předsedou vlády a do určité míry se tak podílel na plnění rozpočtu EU v ČR). Podrobněji se však městský soud touto otázkou a souvisejícími námitkami žalobce, jimž přitom nelze upřít *ratio*, nemohl zabývat. Tyto úvahy měl totiž nejprve učinit žalovaný. Žalovaný nemohl

pokračování

dovozovat nedodržení podmínek dotace v situaci, kdy se existencí střetu zájmů věcně nezabýval, a nevypořádal se s otázkami vznesenými žalobcem a přezkoumatelně nezdůvodnil, zda Ing. Andrej Babiš, byť pouze v době podání žádostí v těchto věcech, ve střetu zájmů byl či nikoli. Podklady Auditů přitom dle soudu přinejmenším vyvolávají relevantní pochybnosti o tom, zda by Komise na svém závěru o nezpůsobilosti žadatele i v případě žalobce (za odlišného skutkového stavu) setrvala. Touto otázkou se žalovaný dostatečně nezabýval. Přezkoumatelně nezdůvodnil, proč se domnívá, že by Komise i v tomto případě dotaci neproplatila.

[14] Z uvedených důvodů přistoupil městský soud ke zrušení žalobami napadených rozhodnutí. Rozsudek městského soudu stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je dostupný na www.nssoud.cz, přičemž zdejší soud na něj v podrobnostech odkazuje.

III.

[15] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, a to z důvodu obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Podle stěžovatele lze nyní posuzovaný projekt žalobce ztotožnit s projektem společnosti SCHROM FARMS, který byl předmětem auditu Komise. Ačkoliv se prováděcí rozhodnutí Komise 2022/908 ze dne 8. 6. 2022, kterým se z financování EU vylučují některé výdaje vynaložené členskými státy v rámci Evropského zemědělského záručního fondu a v rámci EZFRV (dále též „prováděcí rozhodnutí“), vztahuje k projektu společnosti SCHROM FARMS, auditoři Komise se zabývali rovněž i dalšími žádostmi o dotace podanými společnostmi z koncernu AGROFERT (v rozhodném období), jejichž administrace byla stěžovatelem preventivně pozastavena až do okamžiku ukončení auditního šetření (tento postup se týkal rovněž projektů žalobce). Ve vztahu k těmto žádostem Komise v Souhrnné zprávě uvedla, že „ze seznamu žádostí od společností ze skupiny B [tj. koncernu AGROFERT], které dosud nebyly schváleny nebo již schváleny byly, ale platební agentura [tj. stěžovatel] je do okamžiku dopisu ke smířcímu řízení neproplatila, by 37 projektů s datem podání žádosti po 1. září 2017 podléhalo zákazu stanovenému v § 4c zákona o střetu zájmů, a bylo by tudíž z financování v rámci EZFRV vyloučeno (v případě schválení a proplacení). V době dopisu ke smířcímu řízení obdrželo GŘ AGRI informaci, že sedm z těchto projektů, které by pro EZFRV znamenaly částku v přibližné výši 4,5 milionu EUR, schváleno bylo a zbývajících třicet projektů schváleno nebylo, přičemž sedmnáct z nich žádný příspěvek z EZFRV nepředpokládalo. GŘ AGRI se domnívá, že veškeré výdaje spojené s projekty schválenými během období, kdy existoval střet zájmů, by byly nezpůsobilé, a tedy vyloučené z financování v rámci EZFRV.“

[17] Povinností stěžovatele je zajistit, aby konkrétní operace (která zahrnuje celý proces vztahující se k poskytování dotace na uskutečnění konkrétního projektu) podporovaná z EZFRV (skrže PRV) byla v souladu s vnitrostátními i unijními předpisy. Stěžovatel musí rovněž ověřit, že poskytnutá dotace, resp. její část odpovídající podílu spolufinancování EU, bude ze strany unijních orgánů akceptována a následně refundována. Z tohoto důvodu byly

klíčovými podklady, které stěžovatel hodnotil v rámci správního uvážení o žádostech žalobce, dokumenty vydané Komisí v rámci auditního šetření. Jeho rozhodnutí vychází mj. z principu ochrany veřejného zájmu, resp. principu prevence (předcházení nesrovnalostem), za účelem zajištění, že účastníku řízení vyplacená dotace nebude následně (s ohledem na závěry auditu) předmětem opravy dle čl. 85 nařízení 1303/2013. Stěžovatel zjevně způsobilost žalobce z hlediska právní úpravy střetu zájmů (§ 4c zákona o střetu zájmů) sám neposuzoval, neboť vycházel ze závěrů auditu Komise, které byl povinen zohlednit.

[18] Stěžovatel se ve svých rozhodnutích dostatečně vypořádal se změnou skutkového stavu, spočívající v tom, že v okamžiku vydání rozhodnutí nebyl Ing. Andrej Babiš veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů, konstatováním, že v případě poskytnutí dotace žalobci by došlo k porušení čl. 4 písm. k) Pravidel. Z tohoto ustanovení, které stěžovatel v napadeném rozhodnutí doslova odcitoval, je zřejmé, že projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou (včetně pravidel týkajících se střetu zájmů) od data podání žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel. Vzhledem k tomu, že žalobce podal žádosti v době, kdy Ing. Andrej Babiš byl předsedou vlády ČR, byl stěžovatel oprávněn ukončit administraci jeho žádosti, neboť způsobilost žalobce z hlediska střetu zájmů netrvala po celé rozhodné období. Stěžovatel rovněž poukázal na čl. 61 odst. 1 nařízení 2018/1046, který tento závěr potvrzuje (k tomu odkázal na výklad tohoto ustanovení provedený Ústavním soudem v nálezu ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/17, a také Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j. 18 A 6/2020-224).

[19] Je tedy nutno odmítnout právní výklad, dle něhož je posuzování (ne)existence střetu zájmů omezeno na okamžik vydání správního rozhodnutí. Takový výklad je v přímém rozporu se smyslem a účelem pravidel týkajících se střetu zájmů, jímž je vyloučení všech příp. situací střetu zájmů jakékoliv osoby podílející se na plnění rozpočtu, a to vč. jeho přípravy. Konkrétně v případě žalobce nelze připustit (zejména s ohledem na potenciální vliv Ing. Andreje Babiše na obsah, resp. podmínky Pravidel), že by v důsledku pozbytí funkce předsedy vlády ČR Ing. Andrejem Babišem došlo po podání žádosti ke „zhojení“ porušení pravidel týkajících se střetu zájmů a k nabytí způsobilosti žalobce k poskytnutí dotace. Uvedená skutková změna tak nemůže mít na posouzení žádosti žalobce žádný vliv.

[20] Stěžovatel tedy shrnul, že v odůvodnění napadených rozhodnutí uvedl ucelené a logické úvahy, a proto mu nemůže být kladeno k tíži (i s ohledem na judikaturu, dle které správní orgány nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou), že se podrobně nezabýval dílčí námitkou žalobce týkající se změny skutkového stavu, která je jednak (vzhledem k argumentaci popsané v kasační stížnosti) irelevantní, a jednak ji lze považovat za vypořádanou odkazem na čl. 4 písm. k) Pravidel. Přístup městského soudu, který rozhodnutí stěžovatele z tohoto důvodu zrušil, je přepjatě formální.

IV.

[21] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul závěry rozsudku městského soudu, se kterým se plně ztotožnil. Zdůraznil, že nosným důvodem zamítnutí jeho žádosti o dotaci byla existence střetu zájmů ve smyslu § 4c zákona o střetu zájmů; toliko podpůrným důvodem byla obava z neproplacení dotačních prostředků unijními orgány, kterou i sám stěžovatel v průběhu ústního jednání před městským soudem marginalizoval. Stěžovatel byl

pokračování

tedy povinen vypořádat se s podrobnými námitkami a důkazními návrhy žalobce, které existenci domnělého porušení § 4c zákona o střetu zájmů vyvracely. Podle žalobce bylo podstatné, že stěžovatel rozhodoval v období, kdy již Ing. Andrej Babiš nebyl členem vlády, a tedy veřejným funkcionářem ve smyslu zákona o střetu zájmů. Za takové situace nemohlo ke vzniku rizika následného neproplacení dotace z rozpočtu Unie dojít. To ostatně vyplývá i ze závěrů auditu obsažených ve formálním sdělení, kde Komise formulovala dvě podmínky pro existenci střetu zájmů, které musí být splněny kumulativně: *i) žádost byla podána dne 1. září 2017 nebo po tomto datu a ii) dotace byla poskytnuta v době, kdy byl A. Babiš veřejným funkcionářem ve smyslu uvedeného zákona.* Zatímco MPO v předchozích věcech rozhodovalo o žádostech skupiny AGROFERT za situace, kdy byly tyto podmínky kumulativně splněny, v případě stěžovatele tomu tak nebylo. Závěry judikatury Nejvyššího správního soudu ve vztahu k principu prevence proto nejsou na nyní posuzovaný případ přenositelné. Není rovněž bez významu, jak upozornil i městský soud, že za stejných skutkových okolností jako v nyní posuzované věci (tedy žádost o dotaci byla podána mezi 1. 9. 2017 a 17. 12. 2017, avšak o ní bylo rozhodováno až v době, kdy již Ing. Andrej Babiš nebyl členem vlády) MPO v nedávné době poskytlo společností ze skupiny AGROFERT dvě dotace.

[22] Na závěrech městského soudu nemůže nic změnit ani obsah kasační stížnosti. Závěry auditu Komise jsou navázány na skutkový stav platný v době zahájení auditu, kdy Ing. Andrej Babiš byl veřejným funkcionářem. Komise neshledala žádnou nesrovnalost na dotačních projektech, které byly žadatelům ze skupiny AGROFERT poskytnuty v době, kdy A. Babiš nebyl členem vlády, konkrétně v době od 25. 5. 2017 do 5. 12. 2017. Na uvedeném závěru nic nemění ani odkaz stěžovatele na kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel, neboť za situace, kdy se Komise tímto ustanovením Pravidel vůbec nezabývala, nemohlo v tomto ohledu z auditních výstupů logicky vyplývat ani žádné rozpočtové riziko. Argumentaci stěžovatele nelze přisvědčit ani v tom, že poukazem na uvedené ustanovení Pravidel stěžovatel prokázal nezpůsobilost žalobce ve smyslu porušení § 4c zákona o střetu zájmů k okamžiku podání žádosti o dotaci. Tento závěr je věcně nesprávný. V okamžiku podání žádosti o dotaci dotační projekt žalobce ani pojmově nemohl být v rozporu s § 4c zákona o střetu zájmů, neboť dispozice této právní normy (zákaz poskytnutí dotace určitým žadatelům) se vztahuje až k okamžiku rozhodování poskytovatele dotace. Nezakazuje tedy určité skupině žadatelů žádost o dotaci podat.

[23] Nedůvodnost obav stěžovatele z příp. neproplacení dotací z rozpočtu EU prokazuje i dokument, který se mateřské společnosti žalobce podařilo získat až po vydání napadeného rozsudku – tzv. lifting letter Komise ze dne 22. 10. 2022, ve kterém útvary Komise v rámci paralelně vedeného auditu ke střetu zájmů uznaly zlepšení českých řídicích a kontrolních systémů a zrušily požadavek, aby české orgány v každé žádosti o platbu potvrzovaly, že výdaje poskytnuté na operace související se skupinou Agrofert nejsou zahrnuty.

[24] Žalobce dále upozornil, že se stěžovatel ve své kasační stížnosti snaží nepřipustně doplnit odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí dotace. Takový postup je s ohledem na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu nepřipustný. Žalobce vysvětlil, proč je stěžovatelem prezentované odůvodnění i po věcné stránce nesprávné. Jelikož však tyto důvody stěžovatel nevyjádřil v rozhodnutí o zamítnutí dotace, neměly by být ani v řízení o kasační stížnosti vůbec posuzovány.

V.

[25] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[26] Kasační stížnost je důvodná.

[27] Nejvyšší správní soud předesílá, že skutkově a právně obdobnými věcmi se v nedávné době zabýval v řadě rozsudků (srov. rozsudky ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59, ze dne 15. 1. 2025, č. j. 10 Afs 157/2024-62, ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Afs 207/2024-63, ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 Afs 218/2024-67, ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 208/2024-58, ze dne 23. 1. 2025, č. j. 4 Afs 161/2024-62, ze dne 6. 2. 2025, č. j. 6 Afs 206/2024-57, či ze dne 7. 2. 2025, č. j. 4 Afs 162/2024-60). Ve všech případech dospěl (na podkladě obdobných skutkových a právních skutečností) k týmž právním závěrům. Soud (sedmý senát) přitom na podkladě podané kasační stížnosti, resp. celkového obsahu spisového materiálu neshledal důvod k odchýlení se od tam vyslovených závěrů, a ty proto plně přejímá i pro tuto věc.

[28] Předmětem přezkumu městského soudu bylo oznámení o ukončení administrace žádostí žalobce o dotace, resp. rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí předmětných dotací. Ve smyslu § 11 odst. 5 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu, dále též „zákon o SZIF“), se jednalo o nenárokovou dotaci [obdobně jako v případech řešených v rámci tzv. první vlny případů skupiny AGROFERT, v nichž šlo o dotace podle § 14 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)], jejíž poskytnutí nemůže žadatel legitimně očekávat. Poskytovatel dotace má v takovémto případě široký prostor pro uvážení, komu, za jakých podmínek a zda vůbec dotaci poskytne.

[29] Soudní přezkum negativních rozhodnutí o žádostech o dotaci je „omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za podmínek stanovených obecným způsobem“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS). Řádný proces je určen právními předpisy, dokumenty, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, příp. základními procesními zásadami. Rozšířený senát v této souvislosti konstatoval, že „soudní přezkum je tam, kde má poskytovatel správní uvážení, komu, za jakých podmínek, případně zda vůbec dotaci poskytne, realizován specifickým způsobem. Soudní přezkum neznamená nahrazení správního uvážení uvážením soudu. [...] Součástí přezkoumání je i posouzení, zda je správní uvážení logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění. Pokud byly výše uvedené podmínky splněny, soud nemůže ze stejných skutkových zjištění vyvodit jiné závěry. Právě uvedené vylučuje, aby soudy přezkoumávaly účelnost napadeného rozhodnutí, resp. aby dokonce uvážení správního orgánu nahradily uvážením vlastním“ (viz bod 33 rozsudku č. j. 9 Ads 83/2014-46). Vzhledem k tomu, že rozhodování o poskytování dotací probíhá v rámci správního uvážení, přísluší správním soudům při přezkumu negativních

pokračování

rozhodnutí toliko posoudit, zda správní orgán z mezí správního uvážení *nevybočil*, či je *nezneužil* (§ 78 odst. 1 s. ř. s.)

[30] Překročení mezí správního uvážení či jeho zneužití představuje nezákonnost, nikoliv nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu (viz § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s., či rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2004-79, č. 739/2006 Sb. NSS, ze dne 27. 9. 2023, č. j. 10 Afs 9/2023-75, atp.). Rozhodnutí založené na správním uvážení bude nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, pokud správní orgán vůbec nevysvětlí úvahy a kritéria použitá při své správní úvaze (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 As 105/2010-73).

[31] V nyní posuzované věci městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí stěžovatele je třeba zrušit pro jejich nepřezkoumatelnost. Zároveň však uzavřel, že žalovaný na daném skutkovém půdorysu vybočil z přípustných mezí správního uvážení. Z jeho rozhodnutí totiž podle městského soudu nebyla zřejmá úvaha (kterou bylo nutno vyjádřit i s ohledem na žalobcovy námitky), proč jsou závěry Komise týkající se nezpůsobilosti žadatele o dotaci z důvodu existence střetu zájmů přenositelné na změněný skutkový stav. Jak však Nejvyšší správní soud zdůraznil výše, překročení mezí správního uvážení představuje nezákonnost rozhodnutí, nikoliv jeho nepřezkoumatelnost. Pokud tedy městský soud věcně hodnotil, zda se stěžovatel v rámci svého posouzení pohyboval v mezích správního uvážení, znamená to, že se zabýval zákonností rozhodnutí, byť konstatoval jeho nepřezkoumatelnost. Závěry městského soudu přitom svědčí i o tom, že rozhodnutí stěžovatele považoval rovněž za nezákonné (obdobně srov. bod 32 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59).

[32] Nejvyšší správní soud se s posouzením městského soudu nemohl ztotožnit. Jak přiléhavě uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 208/2024-58; bod 30, z konstantní judikatury vyplývá, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je obecně vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, tedy nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů, kvůli kterým skutečně nelze rozhodnutí věcně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů pak musí být „*vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno*“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Správní orgán nemusí reagovat na každou dílčí námitku. Může vystavět vlastní argumentaci, v jejíž konkurenci námitky účastníků neobstojí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů má proto své místo v situacích, kdy správní orgán opomene na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. již cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45; nověji pak např. rozsudek ze dne 17. 8. 2023, č. j. 1 Afs 66/2023-79). Nejvyšší správní soud rovněž ve své rozhodovací praxi konstatoval, že „*rozhodnutí správního orgánu by mělo obstát samo o sobě, tj. měly by v něm být alespoň stručně uvedeny podklady, zjištěné skutečnosti, jejich hodnocení a úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů, podle kterých rozhodl, a závěry, na základě nichž rozhodnutí vydal. V souladu s požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů není, pokud je třeba obsah rozhodnutí*

interpretovat či jinak vyjasňovat pomocí obsahu správního spisu“ (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2022, č. j. 4 Afs 195/2022-35).

[33] V posuzovaném případě městský soud nejprve stěžovateli vytkl, že z jeho rozhodnutí není zřejmý skutečný důvod ukončení administrace žádosti žalobce o dotaci (viz bod 70 rozsudku). Již s tímto konstatováním Nejvyšší správní soud nesouhlasí, neboť z rozhodnutí stěžovatele je zcela zřejmé, že přistoupil k ukončení administrace žádosti ze dvou důvodů, jež se vzájemně prolínají. Prvním důvodem je existence střetu zájmů, kterou stěžovatel dovodil z právních závěrů auditu Komise uvedených ve formálním sdělení, resp. v souhrnné zprávě, vztahující se ke společnosti SCHROM FARMS, jež se podle jeho názoru v plném rozsahu uplatní i v případě žalobce. Dotace totiž nemůže být poskytnuta nezpůsobilému žadateli. Druhým důvodem pak je na to navazující obava stěžovatele, že by finanční prostředky poskytnuté žalobci na základě jeho žádosti byly ze strany orgánů EU považovány za neoprávněné, a proto by došlo k jejich vyloučení z financování v rámci EZFRV.

[34] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem městského soudu, že stěžovatel uvedené důvody ukončení administrace žádosti žalobce nedostatečně specifikoval, resp. že by z jeho rozhodnutí nebyl zřejmý jeho postoj k žalobcovým námitkám (obdobně srov. bod 37 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59).

[35] Pokud jde o první důvod, tedy existenci střetu zájmů, z posuzovaných rozhodnutí jednoznačně plyne, že stěžovatel sám nehodnotil otázku střetu zájmů, nýbrž přejal závěry Komise, jež podrobně odcitoval, a které dle jeho názoru byly na posuzovanou věc zcela přenositelné. Zároveň vysvětlil, že je povinen zohlednit, jakým způsobem v daném případě vykládají relevantní vnitrostátní/unijní předpisy unijní orgány. Zdůraznil, že musí dbát na to, aby bylo přijaté řešení v souladu s veřejným zájmem. Ve veřejném zájmu je přitom mj. i to, aby nezpůsobilým příjemcům nebyly poskytovány dotace z veřejných prostředků, které následně mohou být důvodem finanční opravy podle čl. 85 nařízení č. 1303/2013. Stěžovatel zdůraznil, že v citované pasáži Formálního sdělení Komise konstatovala, že i žádosti podané po 1. 9. 2017 by podléhaly zákazu vyplývajícimu z § 4c zákona o střetu zájmů, protože by jejich financování v rámci EZFRV bylo vyloučeno. Jelikož v době podání žádosti o dotaci byla jediným společníkem žalobce společnost AGROFERT, je třeba závěry Komise uplatnit i v případě žalobce. Z obsahu označených dokumentů stěžovatel dovodil, že z důvodu existence střetu zájmů by poskytnutí dotace bylo v rozporu s právními předpisy dle čl. 6 nařízení č. 1303/2013. Zároveň stěžovatel vysvětlil, že poskytnutím dotace by došlo k porušení kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel, podle níž musí být projekt v souladu s příslušnou právní úpravou od data podání žádosti o dotaci do konce lhůty vázanosti projektu na účel.

[36] Z tohoto odůvodnění (i bez dodatečného vysvětlení uvedeného stěžovatelem v rámci soudního řízení) je dle kasačního soudu jednoznačně seznatelné, jak se stěžovatel vypořádal se změnou skutkového stavu spočívající v tom, že v době vydání rozhodnutí o oznámení ukončení administrace projektu již Ing. Andrej Babiš nebyl veřejným funkcionářem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů (obdobně srov. bod 40 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59). Stěžovatel v souladu se závěry auditního šetření Komise posuzoval existenci střetu zájmů ke dni podání žádosti

pokračování

(viz str. 10 rozhodnutí) a nadále citoval kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel, z níž bez pochyb plyne, že podmínka způsobilosti žadatele musí být splněna právě již od data podání žádosti, tedy nikoliv pouze v době, kdy se rozhoduje o udělení dotace (resp. v posuzované věci o ukončení administrace žádosti). Stěžovatel tak sice stručně, ale jasně vyjádřil, že žadatel musí splňovat předepsané podmínky pro poskytnutí dotace po celou dobu administrace žádosti o dotaci, a není rozhodné, že v průběhu administrace žádosti by střet zájmů případně pominul. Ačkoliv je tedy v tomto ohledu odůvodnění rozhodnutí strohé, podle Nejvyššího správního soudu je samo o sobě srozumitelné a dostatečně podložené. Takové odůvodnění ještě splňuje kritéria přezkoumatelnosti rozhodnutí, aniž by jej soud musel složitě interpretovat či domýšlet za stěžovatele (viz bod 30 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 208/2024-58, či bod 31 rozsudku ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Afs 207/2024-63).

[37] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí nezpůsobuje ani to, že se v něm stěžovatel výslovně nevypořádal s námitkami stěžovatele týkajícími se zejména právě uvedené změny skutkového stavu. Nejvyšší správní soud sice připouští, že by z hlediska větší preciznosti rozhodnutí bylo vhodnější (i žádoucí), pokud by stěžovatel v reakci na námitky žalobce ve svém rozhodnutí podrobněji vysvětlil, v čem nyní změna skutkových okolností spočívala, a výslovně operoval se skutečností, že ačkoliv v době podání žádosti ještě Ing. Andrej Babiš byl veřejným činitelem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů, v době rozhodnutí o ukončení administrace žádosti tomu tak již nebylo. Stěžovatel nicméně využil možnosti vystavět si vlastní argumentaci (byť zcela stručnou, ovšem jasnou – a tedy, že podmínky pro poskytnutí dotace mají být splněny po celou dobu administrace žádosti o dotaci), v jejíž konkurenci námitky žalobce neobstojí. Takový postup je dle judikatury Nejvyššího správního soudu přípustný (viz výše), neboť postačí, pokud se správní orgán vypořádá s námitkami účastníka alespoň implicitně, což se v nyní posuzované věci stalo (obdobně srov. bod 41 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59).

[38] Pro úplnost soud dodává, že pro posouzení přezkoumatelnosti rozhodnutí není podstatné ani to, zda se stěžovatel se závěry Komise (které převzal do svého posouzení) ztotožnil, či s nimi naopak nesouhlasil. Jak již bylo uvedeno, z rozhodnutí jasně vyplývá, že stěžovatel považoval za podstatné vyložit střet zájmů v souladu s názorem Komise, neboť na jejím posouzení bude nadále záležet, zda přistoupí k proplacení dotačních prostředků, jež jsou nejprve vynaloženy ze státního rozpočtu. Větší nároky na odůvodnění rozhodnutí jistě nelze vyvozovat ani ze skutečnosti, že z následného postoje stěžovatele v řízení o žalobě vyplynulo, že si závěry Komise ve skutečnosti neosvojil. Pokud stěžovatel tyto pochybnosti o správnosti závěrů Komise nevyslovil ve svém rozhodnutí, čímž by mohl snížit jeho srozumitelnost a přesvědčivost, není tato skutečnost pro posouzení dostatečnosti odůvodnění rozhodnutí nijak podstatná. Stěžovatel tak dle názoru soudu srozumitelně a přezkoumatelně vysvětlil první důvod pro ukončení administrace žádosti žalobce o dotaci, a jeho rozhodnutí v tomto ohledu není nepřezkoumatelné (srov. body 42 a 43 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59).

[39] Pokud jde o druhý důvod, tedy obavu stěžovatele, že by v důsledku nezpůsobilosti žalobce jako žadatele o dotaci Komise následně neproplatila poskytnuté dotační prostředky, i tento důvod považuje Nejvyšší správní soud za dostatečně odůvodněný. Z úvahy

stěžovatele formulované v napadeném rozhodnutí je zřejmé, že pokud by žadatel o dotaci nesplňoval podmínky pro její poskytnutí (a to v souladu s Pravidly pro poskytnutí dotace po celou dobu administrace žádosti), vzniklo by riziko neproplacení dotačních prostředků ze strany unijního orgánu. Není přitom podstatné, zda tento důvod stěžovatel následně (v rámci soudního řízení) považoval spíše za marginální, jak zdůraznil městský soud (podpůrně srov. bod 44 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59)

[40] Kasační soud tedy shrnuje, že (na rozdíl od městského soudu) nelze než v souladu se závary konstantní judikatury považovat rozhodnutí stěžovatele za dostatečně odůvodněné a srozumitelné. Z rozhodnutí stěžovatele je zřejmé, jaká kritéria při své úvaze použil, z jakých podkladů vycházel a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. Stěžovatel rovněž dostatečně reflektoval konkrétní skutkové okolnosti případu. Nebylo třeba, aby soud nahrazoval úvahu stěžovatele. Nebylo nutno ani dohledávat důvody rozhodnutí ve správním spisu. Naopak, stěžovatel důvody ukončení administrace žádosti o dotaci dostatečně odůvodnil (k týmž závěrům dospívají rozsudky zdejšího soudu, např. ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59, ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Afs 207/2024-63, ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 208/2024-58, ze dne 6. 2. 2025, č. j. 6 Afs 206/2024-57). Nejvyšší správní soud nadto při meritorním posouzení rozhodnutí stěžovatele neshledal žádné nesrovnalosti či věcné nesprávnosti, které by bylo nutno považovat za vybočení z mezí správního uvážení či jeho zneužití.

[41] Výše označená judikatura přitom poskytuje odpovědi na i na další sporné otázky. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59, prostor pro uvážení správního orgánu má vždy své limity, které jsou stanoveny právními předpisy, příp. je správní orgán vymezuje průběžně vlastní rozhodovací praxí, kterou je povinen následně dodržovat. Kritéria pro rozhodování ani aplikační praxe nesmějí být excesivní a svévolná. Při rozhodování je nutné zohledňovat konkrétní okolnosti daného případu a dbát na to, aby ve skutkově shodných či podobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS).

[42] Městský soud sice konstatoval, že se rozhodnutím stěžovatele s ohledem na jeho nepřezkoumatelnost nemohl věcně zabývat, přesto však dospěl k závěru, že stěžovatel vybočil z mezí správního uvážení. Městský soud rovněž do značné míry posuzoval věcnou správnost závěrů stěžovatele, resp. mu vytkl, že jeho závěry dostatečně nevyplývají z citovaných podkladů. Uzavřel přitom, že se měl stěžovatel podrobněji vypořádat s tím, zda v posuzované věci skutečně existoval (byť jen v době podání žádosti o dotaci) střet zájmů. V návaznosti na to se měl zabývat i otázkou, zda ho závěry auditního šetření Komise opravňují k obavě z toho, že v případě přiznání dotace skutečně nebudou finanční prostředky ze strany unijních orgánů proplaceny. V tomto ohledu tedy městský soud *de facto* posuzoval zákonnost napadeného rozhodnutí.

[43] Nejvyšší správní soud uvedené pochybnosti o nesrovnalostech v odůvodnění rozhodnutí stěžovatele předestřené městským soudem s ohledem na závěry shora citované judikatury sdílet nemůže (obdobně srov. např. bod 48 rozsudku Nejvyššího správního soudu

pokračování

ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59). Optikou ní předně nelze shledat pochybení stěžovatele v tom, že převzal závěry auditního šetření Komise v otázce střetu zájmů, které považoval za přílehavé i pro případ žalobce, jehož jediným společníkem byla k podání žádosti o dotaci (stejně jako v případě společnosti SCHROM FARMS) společnost AGROFERT. Stěžovateli sice nelze přisvědčit, že by případ společnosti SCHROM FARMS byl svojí podstatou zcela totožný jako věc žalobce. Podstatný skutkový rozdíl byl v tom, že v nyní řešené věci byl Ing. Andrej Babiš předsedou vlády pouze v době podání žádosti o dotaci; v průběhu administrace žádosti byla jmenována nová vláda, v níž Ing. Andrej Babiš nefiguroval, a v době ukončení administrace žádosti tedy již nebyl veřejným činitelem ve smyslu § 2 odst. 1 písm. c) zákona o střetu zájmů. Komise se však ve svém auditu zabývala i dalšími žádostmi o dotace podanými společnostmi z koncernu AGROFERT, a její závěry týkající se existence střetu zájmů v době podání žádosti o dotaci tak zcela jistě lze vztáhnout i na nyní souzenou věc. To ostatně nezpochybnil ani městský soud, který měl ovšem pochybnosti o tom (stejně jako žalobce), že by ze závěrů Komise bylo možno dovodit, že nezpůsobilost žadatele o dotaci je dána i v případě, kdy existuje střet zájmů pouze v době podání žádosti o projekt, avšak netrvá už v době schválení dotace.

[44] Stěžovatel se s touto otázkou podle kasačního soudu dostatečně vypořádal odkazem na porušení kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel, z níž jednoznačně vyplývá, že projekt musí být v souladu s příslušnou právní úpravou již od okamžiku podání žádosti. Jestliže žalobce podal žádost o dotaci v době, kdy byl Ing. Andrej Babiš předsedou vlády, a existoval zde tedy (ve smyslu závěrů Komise) střet zájmů, pro který žalobce nebyl způsobilým žadatelem o dotaci, je zřejmé, že projekt nebyl v průběhu celé jeho administrace v souladu s příslušnou právní úpravou. Stěžovatel proto zcela logicky rozhodl o ukončení administrace projektu (podpůrně srov. bod 49 Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59).

[45] Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatel v tomto ohledu vybočil z mezí správního uvážení, naopak jeho úvahu považuje za věcně správnou. Pravidlo stanovené v kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel je zcela jasné, a není potřeba jej dále vykládat. V této souvislosti soud připomíná, že v případě nenárokových dotací má veřejná moc širokou míru úvahy při nakládání s veřejnými prostředky. Následný soudní přezkum je v zásadě omezen na garanci řádného procesu, nikoliv na posouzení správnosti samotných dotačních podmínek. Případný zásah soudu do podmínek poskytnutí dotace je možný pouze ve výjimečných případech, např. pokud by dotace nebyla přiznána s odkazem na podmínku, která je neopodstatněná a v demokratickém právním státě skutečně zcela zjevně nepřípustná (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018-37, č. 3757/2018 Sb., či ze dne 21. 5. 2024, č. j. 1 Afs 25/2024-88). O takový případ se však v nyní posuzované věci nejednalo, a soud se proto nadále správností pravidla stanoveného v kap. 4 písm. k) obecné části A Pravidel nezabýval.

[46] Za opodstatněný lze s ohledem na shora shrnutou judikaturu považovat rovněž druhý, související, důvod pro ukončení administrace žádosti, kterým byla obava stěžovatele z následného neproplacení dotačních prostředků ze strany unijních orgánů. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59: „Stěžovatel logicky založil své rozhodnutí i na principu prevence (předcházení nesrovnalostem), neboť jeho obava z možných finančních oprav byla zcela namístě s ohledem na to, že podle kap. 4

písm. k) obecné části A Pravidel (a rovněž dle čl. 61 nařízení 2018/1046, na který dodatečně upozorňoval ve své kasační stížnosti stěžovatel) musel být projekt v souladu s příslušnou právní úpravou po celou dobu jeho administrace. Obava stěžovatele, že by i v nyní projednávané věci v případě přiznání dotace Komise přistoupila k uplatnění finančních oprav (a to ze stejných důvodů, jaké shledala ve formálním sdělení, resp. souhrnné zprávě), se tak jeví zcela oprávněná a učiněná v souladu se zásadou ochrany veřejných rozpočtů.“

[47] Pro úplnost soud dodává, že způsob rozhodnutí MPO o žádostech o jiné dotace ve dvou obdobných případech není pro posouzení důvodnosti závěrů stěžovatele nijak rozhodný (obdobně srov. bod 52 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59). Z důvodu, že soud vyšel z jednoznačné a konstantní prejudikatury jiných senátů (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2025, č. j. 1 Afs 172/2024-59, ze dne 15. 1. 2025, č. j. 10 Afs 157/2024-62, ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 Afs 207/2024-63, ze dne 22. 1. 2025, č. j. 10 Afs 218/2024-67, ze dne 22. 1. 2025, č. j. 6 Afs 208/2024-58, ze dne 23. 1. 2025, č. j. 4 Afs 161/2024-62, ze dne 6. 2. 2025, č. j. 6 Afs 206/2024-57, či ze dne 7. 2. 2025, č. j. 4 Afs 162/2024-60), kterou je vázán, přičemž na podkladě stížní argumentace nebylo lze shledat důvod pro odchýlení se od citované prejudikatury, neshledal soud důvod ani k předložení věci rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu dle § 17 odst. 1 s. ř. s. (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 1783/10, rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 1. 2009, č. j. 1 Afs 140/2008-77, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62).

[48] Z výše uvedených důvodů proto soudu nezbylo než rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první, část věty před středníkem s. ř. s.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[49] V dalším řízení rozhodne městský soud též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu